

DPP-001-034203

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June – 2015

Geography : Paper - VIII

(Geography of India - II)

Faculty Code : 001

Subject Code : 034203

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.
 (2) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ / નકશા દોરો.
 (3) MCQના જવાબ ઉત્તરવહીમાં પૂરા લખો.

1 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ નિબંધાત્મક રૂપમાં 1000 શબ્દોમાં આપો : 14
 (ત્રણમાંથી ગમે તે એક)

- (1) ભારતના મુખ્ય ઔદ્યોગિક પ્રદેશ વિષે વિગતે માહિતી આપો.
 (2) સંચાર એટલે શું? ભારતના સંચાર અને ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી વિષે ચર્ચા કરો.
 (3) વસ્તી ગીચતા એટલે શું? વસ્તી વિતરણ પર અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો.

2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ વિશ્લેષણાત્મક રૂપમાં 500 શબ્દોમાં આપો : 10
 (અ) બેમાંથી ગમે તે એક :

- (1) ભારતના એલ્યુમિનિયમ ઉત્પાદન કરતા પ્રદેશો
 (2) ભારતના ખેતી આધારિત ઉદ્યોગ.

(બ) બેમાંથી ગમે તે એક : 10

- (1) ભારતના જંગલ આધારિત ઉદ્યોગો
 (2) ભારતનો પર્યટક ઉદ્યોગ.

- 3 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ વ્યાખ્યાત્મક રૂપમાં 50 શબ્દોમાં આપો :
 (અ) ચારમાંથી ગમે તે બે : 10
- (1) ભારતના ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ઉદ્યોગના સ્થાનીયકરણના પરિબળો વિશે લખો.
 - (2) ભારતમાં થતો વસ્તી વિસ્ફોટ શું છે ?
 - (3) ભારતના મુખ્ય જળમાર્ગો જણાવો.
 - (4) ભારતના મુખ્ય સડકમાર્ગો જણાવો.
- (બ) ચારમાંથી ગમે તે બે : 10
- (1) પ્રાદેશિક વિષમતાઓ વિષે નોંધ લખો.
 - (2) સ્વર્ણિમ ચતુષ્કોણ શું છે ?
 - (3) ભારતમાં શહેરી વસાહતો
 - (4) ભારતની વસ્તીવિષયક નીતિ.
- 4 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ એક અથવા બે વાક્યોમાં આપો. 06
- (1) SAIL એટલે શું ?
 - (2) નિકાસ સંવર્ધન ક્ષેત્રનો હેતુ શું છે ?
 - (3) SEZ એટલે શું ?
 - (4) ઉદ્યોગ એટલે શું ?
 - (5) NHAI એટલે શું ?
 - (6) પારિસ્થિતિકીય વિજ્ઞાન એટલે શું ?
- 5 MCQ : (બારમાંથી કોઈ પણ દસ પ્રશ્નના જવાબ આપો) 10
- (1) ભારે ઈજનેર ઉદ્યોગોનું કેન્દ્રીકરણ થયેલ હોય તેવો જાણીતા ઔદ્યોગિક પટ્ટો
 - (A) કોલકાતા - આસનસોલ
 - (B) જમશેદપુર - આસનસોલ
 - (C) કાનપુર - લખનઉ
 - (D) મુંબઈ - પુણે

- (2) ભારતનું સૌથી સારું કુદરતી બંદર કયું છે ?
- (A) માર્મગોવા (B) મુંબઈ
- (C) ચેન્નાઈ (D) કોચી
- (3) યુરેનિયમની ખાણો જાડુગુડા ક્યાં આવેલું છે ?
- (A) ઝારખંડ (B) બિહાર
- (C) મધ્ય પ્રદેશ (D) કેરલ
- (4) ભારત દ્વારા ઊંચી કિંમત ધરાવતું ઉત્પાદન (કોમોડિટી) આયાત કરે છે.
- (A) તૈયાર સ્ટીલ (B) પેટ્રો. - પ્રોડક્ટ
- (C) મેડીસીન (D) ઈજનેર માલસામાન
- (5) સિલ્કના ઉત્પાદન માટે જાણીતું છે.
- (A) લુધિયાણા (B) કાંચીપુરમ
- (C) કોઈમ્બટુર (D) મુંબઈ
- (6) અંકલેશ્વર તેલક્ષેત્ર કયા શહેરની નજીક આવેલું છે ?
- (A) રિગબોઈ (B) સુરત
- (C) મુંબઈ (D) અમદાવાદ
- (7) કોલસાનું ઉત્પાદન ભારતના કયા વિસ્તારમાં સૌથી વધુ થાય છે ?
- (A) તલચર (B) રાણીગંજ
- (C) બોકારો (D) ઝરીયા
- (8) છોટાનાગપુરના ઉચ્ચ પ્રદેશના ઔદ્યોગિક વિકાસ થવા પાછળ કયાં પરિબળો જવાબદાર છે ?
- (A) ખનીજ પદાર્થ
- (B) વાહનવ્યવહારનો વિકાસ
- (C) ખૂબ જ માંગ
- (D) શક્તિની સુવિધા

- (9) ભારતમાં સૌથી વધુ સોનાના ભંડારો ખડકોમાં આવેલા છે.
- (A) ટર્શિયરી (B) ધારવાડ
- (C) કુડપ્પા (D) ગોંડવાના
- (10) ભારતનો સૌથી મોટો શિપયાર્ડ (બંદર) ક્યાં આવેલ છે ?
- (A) મુંબઈ (B) હલદીયા
- (C) વિશાખાપટ્ટનમ (D) કોચી
- (11) એટોમિક પાવર સ્ટેશન આવેલ છે -
- (A) વારાણસી (B) મુંબઈ
- (C) ચેન્નાઈ (D) હલદિયા
- (12) ભારતના તેલ ઉત્પાદન કરતા ભંડારો કયા સ્તરમાં આવેલાં છે ?
- (A) જૂના ગ્રેનાઈટ સ્તરો (B) જૂના જળકૃત સ્તરો
- (C) રૂપાંતરિત ખડકો (D) ટર્શિયરી ખડકો

ENGLISH VERSION

- 1** Answer the following essay type questions in about 1000 words each : (any one out of three) **14**
- (1) Write a detail note on major industrial regions of India.
- (2) What is communication ? Explain the communication and information technology of India.
- (3) What is the density of population ? Explain the factors affecting the distribution of population.
- 2** Answer the following analytical type question in about 500 words each :
- (a) Any one out of two : **10**
- (1) Aluminium producing regions of India
- (2) Agro based industry in India
- (b) Any one out of two : **10**
- (1) Forest based industries in India.
- (2) Tourism industry in India.

- 3** Answer the following definition type questions in about 50 words each. **10**
- (a) Any two out of four. **10**
- (1) What are the factors responsible for the development of electronics industry ?
 - (2) What is population explosion in India ?
 - (3) Major waterways in India.
 - (4) Major road network in India.
- (b) Any two out of four. **10**
- (1) Regional disparity in India
 - (2) What is Golden Quadrilateral ?
 - (3) Urban settlement in India.
 - (4) Population policy of India.
- 4** Answer the following questions in one or two lines about each. **6**
- (1) What is SAIL ?
 - (2) What is Export Processing Zone ?
 - (3) What is SEZ ?
 - (4) What is Industry ?
 - (5) What is NHAI ?
 - (6) What is eco tourism ?
- 5** Multiple Choice Question : (any ten out of twelve) **10**
- (1) Which belt has a concentration of heavy engineering industry ?

(A) Kolkata-Asansol	(B) Jamshedpur-Asansol
(C) Kanpur-Lucknow	(D) Mumbai-Pune
 - (2) Which is called the finest natural harbour of India ?

(A) Marmagao	(B) Mumbai
(C) Chennai	(D) Kochi

- (3) Uranium is mined at Jaduguda in ?
(A) Jarkhand (B) Bihar
(C) Madhya Pradesh (D) Kerala
- (4) What is the highest valued commodity among Indian imports ?
(A) Finished steel (B) Petroleum products
(C) Medicines (D) Engineering goods
- (5) Which of the following is known for silk goods ?
(A) Ludhiana (B) Kanchipuram
(C) Coimbatore (D) Mumbai
- (6) The Ankleshwar oil field is situated near
(A) Digboi (B) Surat
(C) Mumbai (D) Ahmedabad
- (7) Which coal field is the largest producer in India ?
(A) Talcher (B) Ranigang
(C) Bokaro (D) Jharia
- (8) What is the basis of development of Chhota Nagpur Plateau as an industrial region ?
(A) Mineral deposits
(B) Development transport
(C) Large demand
(D) Power availability
- (9) India gold deposits occur in _____ rocks.
(A) Tertiary (B) Dharwar
(C) Cuddapah (D) Gondwana
- (10) The large shipyard of India is located
(A) Mumbai (B) Haldia
(C) Vishakhapatnam (D) Kochi

- (11) An atomic power station is located at
- (A) Varanasi (B) Mumbai
- (C) Chennai (D) Heldia
- (12) Almost all workable oil deposits of India are located in
- (A) Ancient granites
- (B) Ancient sedimentary
- (C) Metamorphic rocks
- (D) Tertiary rocks.
-